

HuppelDePup

Mededelingenblad van de afdeling Groningen en Noord-Drenthe van de Nederlandse Genealogische Vereniging

Jaargang 4 Nummer 1 Januari 1997

In dit 'boedel'-nummer :

- Van de voorzitter
- Genealogisch Voorstellen
- Van de bestuurs-tafel (B+B)
- Het Afdelings-programma tm mei 1997
- Kwartierstaat Bakker
- Samenvattingen van lezingen
- Onbekende bron: Boedelbeschrijvingen
- Boeken-rubriek
- Veel tips
- Ver van huis
- Vragen en antwoorden
- en nog veel meer

ISSN-nummer: 1380-7277

HuppelDePup

wordt uitgegeven door de afdeling Groningen en Noord-Drenthe van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) en verschijnt doorgaans 3 keer per jaar.

Abonnementen

HuppelDePup wordt gratis toegestuurd aan de leden van de NGV afdeling Groningen en Noord-Drenthe van de NGV. Overige leden van de NGV kunnen zich abonneren middels een bijkomend of gezins-lidmaatschap van de afdeling Groningen en Noord-Drenthe. Dit kunt u aanvragen bij de landelijke leden-administratie: NGV Postbus 976 1000 AZ Amsterdam. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de afdelings-secretaris. Andere belangstellenden kunnen een los abonnement nemen op HuppelDePup door overmaking van f 15,00 op girorekening 5563062 ten name van: N.G.V. afdeling Groningen en Noord-Drenthe te Den Ham o.v.v.: Abonnement HuppelDePup. Opzeggen van losse abonnementen: schriftelijk vóór 1 november van het lopende jaar.

Oude nummers en jaargangen

Losse nummers, voorzover voorradig, kosten f 6,00. De jaargangen 1994 (+ index), 1995 en 1996 kosten f 15,00 per jaargang. Deze kunnen verkregen worden door het verschuldigde bedrag over te maken op de hierboven genoemde girorekening o.v.v. de gewenste nummers / jaargangen.

Schrijvers-exemplaren

Schrijvers van artikelen kunnen auteurs-exemplaren verkrijgen tegen een gereduceerd tarief, mits vooraf aangevraagd.

Redactie HuppelDePup

- J.W.H. van Campen te Roden (Drenthe)
- H.J. E. Hartog te Groningen
- C.M.W. Hessels te Noordhorn
- M.J. IJzerman te Den Ham
- E.F. van der Laan te Leens
- A. Veldhuis te Veenwouden (Friesland)
- J.B. Kranenburg (Hoogkerk/Amsterdam)

Algemeen redactie-adres

H.J.E. Hartog, Snelliusstraat 28,
9727 JN Groningen

Bij de voorplaat

Groningen, de Groote Markt met Martini-toren en Raad- en Wijnhuis, naar C. Pronk, 1734.

Kopij voor HuppelDePup

Kopij voor het volgende nummer vóór eind februari 1997 toesturen aan het hiervoren genoemde redactie-adres.

Enige spelregels:

- Het spreekt vanzelf dat kopij grotendeels betrekking dient te hebben op Groningen en/of Noord-Drenthe,
- Bij voorkeur insturen op floppy (met een afdruk) of duidelijk geschreven/getypt,
- Hoewel we uiteraard blij zijn met elke inzending, worden meerdere bijdragen van één inzender verspreid over diverse nummers van HuppelDePup,
- Te lange artikelen kunnen door de redactie worden bewerkt / ingekort in overleg met de auteur.

Verantwoordelijkheden

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de stukken die zijn voorzien van een naam. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren, te redigeren, in te korten en enigszins aan te passen evt. in samenspraak met de schrijver van het artikel. Eerder en elders gepubliceerde artikelen worden niet geplaatst. Artikelen worden opgenomen in volgorde van ontvangst en/of belangrijkheid, een en ander ter beoordeling van de redactie.

Advertenties

Indien u een advertentie wilt laten opnemen in de volgende HuppelDepup, wordt u uitgenodigd te informeren naar de zeer interessante advertentie-tarieven. De afdelings-secretaris, C.M.W. Hessels tel.: 0594 - 50 22 05, zal u graag alle benodigde informatie verstrekken. Leden met niet-commerciële advertenties (bv.: te koop aangeboden) krijgen korting.

Contactdienst

De heer S.J. Smid, Dorpsstraat 9, 9462 PJ te Gasselte.

Afdelings-bibliotheek

Lopende Diep ZZ 8 te Groningen, tussen de Oude Kijk in 't Jatstraat en de Oude Boteringestraat. Tel. 050 - 313 00 52. Open op werkdagen, tijdens kantoortijden. Graag van te voren even een telefoontje.

Knipseldienst

F. Renssen, Hoofdweg 396, 9765 CT
Paterswolde, 050 - 309 40 55

Het zal u wel net zo vergaan zijn als het mij vergaan is: vóór men er erg in heeft is er weer een jaar voorbij!

Terugkijkend op het jaar 1996 hebben wij als bestuur ons ingespannen onze Afdeling voor u te laten functioneren en zoveel mogelijk door u.

Ook in 1997 zetten wij dit beleid voort, waarbij het accent vooral op "door u" komt te liggen, immers geven uw eigen krachtsinspanningen niet de meeste voldoening?

Zoals 1996 het jaar van de enquête was, zal 1997 het jaar worden van de evaluatie van die enquête: uw antwoorden zullen effect sorteren, niet alleen in onze regio, doch ook in het Noordelijk Overleg en landelijk, in de Algemene Vergadering.

Het thema van het eerste nummer van 1997 heeft betrekking op genealogie in relatie tot inventarisatie en inboedels. Beschreven boedels zeggen veel over families en hun individuele leden en het is de rode draad in dit nummer. Inventariseren is voor ons als bestuur óók aan de orde, zij het op een andere wijze: steeds bezien of het door ons gebodene produkt bij u aanslaat en in hoeverre u daarbij kan worden betrokken. Dat geldt niet alleen voor regionale activiteiten, doch óók voor het centraal als diensten worden aangeleverd: Gens Nostra, dienstverlening te "Naarden", etc., etc. Value for money staat hoog in het vaandel! Wij als bestuur wensen u een gezond en actief en vooral een zeer betrokken jaar toe, waarin u veel genoegens zult beleven aan genealogie, heraldiek, zegelkunde en al de daarmee samenhangende hulpmiddelen die u tot steun zijn bij uw onderzoek.

Een zeer goed 1997!

Ir. A. Daae, voorzitter.

In memoriam oud-bestuurslid Dhr. D. Reiding

Op 5 november 1996 overleed in Groningen op 89-jarige leeftijd de heer D. Reiding, oud-bestuurslid van de afdeling Groningen en Noord-Drenthe van de NGV. Hij heeft 18 jaar deel van het afdelingsbestuur uitgemaakt, eerst van 1970 tot 1974 als gewoon lid, daarna gedurende 11 jaar als penningmeester en tenslotte van 1985 tot 1988 weer als gewoon lid. Hoewel hij in de provincie Groningen geen voorouders had, heeft hij zich al die jaren uitstekend van zijn taak binnen onze afdeling gekweten. De gegevens van zijn eigen familie, die uit Friesland stamt, heeft hij samen met de gegevens van gelijknamige families in 1979 samengebracht in een uitstekend uitgevoerd, 350 bladzijden tellend "Familieboek Reiding".

Wij wensen zijn vrouw en kinderen sterkte met dit verlies.

Genealogisch Voorstellen

door Joop van Campen

E. (Eddy) Landzaat, lidnummer 123996

Hij is 31 jaar, woonachtig in Groningen. Sinds 1987 bezig met genealogie, doch pas in 1996 lid geworden van het NGV. Behalve lid van de afdeling Groningen is hij ook bijkomend lid van de afdeling Utrecht. Tevens vriend van het CBG. Hij doet onderzoek naar de familie van Veen uit Utrecht en Amsterdam, afstammend van Jacob Jansz van Veen en Lijntie Teunis (ook wel Lijsbet Tuenis). Het onderzoek verbreedt zich langzamerhand naar alle Van Veen's.

Hij is werkzaam als administratief medewerker bij het Wijk Overleg Lewenborg in Groningen (een bewonersorganisatie) en daardoor enigszins beperkt in zijn reislust. Op dit moment staat hij aan de vooravond van een omschakeling van een gewone database naar een genealogisch programma. Wat dat voor consequenties gaat hebben moet nog worden gezien. In ieder geval een hoop werk!

Hobby's: lezen, (oude) boeken en plattegronden verzamelen, mensen helpen.

R. (Ria) Eleveld - Oving, lidnummer 124595.

Zij is 48 jaar, gehuwd en heeft één dochter. Zij is woonachtig in Groningen. Sedert 1994 doet zij aan genealogisch onderzoek naar de familienamen: Eleveld, Oving, Jager, Hartlief, Wilting. Te zijner tijd wil zij een familieboek samenstellen. Zij verricht tevens nog genealogisch werk voor andere mensen uit het land.

Hobby's: postzegels verzamelen, alles op creatief gebied, vrijwilligerswerk (gehandicapten) en ze werkt nog twee morgens in de week. Maar haar gezin staat voorop.

E. (Evert) de Jonge, lidnummer 120689.

Hij is 41 jaar, gehuwd en woonachtig in Emst (Veluwe), arbeidskundige, en al vanaf zijn 15e actief in de genealogie. Zowel van vader- als moederszijde voor ca. 80% van Gronings bloed. Zoekt zijn kwartierstaat uit die voornamelijk is gevuld met Groningse veenarbeiders/-bazen, turfschippers (Oude en Nieuwe Pekela, Veendam, Wildervank etc.), maar ook met landbouwers uit Beerta, Finsterwolde, Blijham, Westerwolde etc. Verder zijn er Friese kwartieren uit Achtkarspelen, Tietjerksteradeel en Gaasterland, Drentse uit de veenstreken, Overijsselse uit de Kop van Overijssel (veenarbeiders), maar ook landbouwers uit Hellendoorn, patriciërs uit Deventer, Wijhe, Rijssen, Markelo en Veluwse kwartieren uit Heerde/Hattem. Daarnaast is hij actief in onderzoek naar Veluwse geslachten (plattelandspatriciaat) voor 1700 en als zodanig bestuurs- en redactielid NGV afdeling Veluwe. Hij bezig met het verzamelen van alle families de Jonge uit Noord-Nederland. Overige hobby's: plaatselijke/gewestelijke geschiedenis en aangespannen rijden.

WIE HET VERLEDEN NIET EERT, IS DE TOEKOMST NIET WEERT

Bron: Lezing Rijksarchief Drenthe

Woensdag 22 januari 1997.

Plaats : *Congrescentrum Het Tehuis, Lutkenieuwstraat 13 te Groningen*
(bij A-Kerkhof NZ, parkeerplaats Westerhaven).

Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30 uur).

Thema : *Jaarlijkse contactavond*, die traditiegetrouw in het teken van de onderlinge contacten staat. Deze avond is dan ook de gelegenheid bij uitstek om genealogische contacten te leggen en/of te verdiepen met mede-genealogen, genealogische gegevens uit te wisselen en ervaringen door te geven.

De contactdienst zal uiteraard ook aanwezig zijn.

Vergeet niet uw eigen onderzoeksgegevens mee te nemen.

Woensdag 19 februari 1997.

Plaats : *C.J.M.V. gebouw, Spilsluizen NZ 9 te Groningen.*

Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30 uur).

Let op ! De parkeerplaats op de Ossenmarkt is in 1997 gesloten in verband met de bouw van een ondergrondse parkeergarage. Als u met de auto komt, moet u wat meer tijd nemen om een geschikte parkeergelegenheid te vinden.

Thema : *Afdelings Leden Vergadering met 10-minutenpraatjes.*

Op deze avond wordt u weer op de hoogte gebracht van het reilen en zeilen van onze afdeling en onze vereniging. Tevens is dit ~~de~~ gelegenheid om uw mening te geven over onze afdeling en de vereniging.

Agenda voor de Afdelings Leden Vergadering:

- 1 Opening
- 2 Notulen van de Afdelings Leden Vergadering van 21 februari 1996
- 3 Jaarverslag van de secretaris
- 4 Financieel verslag van de penningmeester
- 5 Verslag van de kas-commissie
- 6 Benoeming nieuwe kas-commissie
- 7 Verslag van de afdelings-afgevaardigde(n) / Contactdienst / CALS / DIP / Knipseldienst en andere werkgroepen
- 8 Bestuurs-verkiezing: De heren H.J.E. Hartog, C.M.W. Hessels en M.J. de Lange staan voor dit jaar op het rooster van aftreden. Allen stellen zich herkiesbaar.
- 9 Mededelingen en rondvraag
- 10 Sluiting

De verschillende te bespreken stukken worden op de avond zelf ter inzage gelegd. U zult geen aparte uitnodiging voor deze vergadering ontvangen. U kunt zich op de vergade-ring voorbereiden door de stukken reeds van te voren telefonisch of schriftelijk aan te vragen bij de secretaris van de afdeling.

Na de vergadering is er waarschijnlijk nog wat tijd voor enkele *10 minuten praatjes*. Dit zijn korte 'lezingen' van ongeveer 10 minuten. De onderwerpen staan nu nog niet vast, maar wilt u het ook eens proberen, heeft u een (uitgebreide) vraag, een leuke vondst gedaan etc. en wilt u deze mededelen aan de andere aanwezigen op deze avond, meldt u dan bij de secretaris.

Zaterdag 22 maart 1997.

Plaats : *Congrescentrum Het Tehuis, Lutkenieuwstraat 13 te Groningen*
(bij A-Kerkhof NZ, parkeerplaats Westerhaven).

Aanvang: *let op: 14.00 uur (zaal open 13.30 uur).*

Thema : *Emigratie vanuit Nederland naar de Verenigde Staten in de 18e eeuw en de periode 1843-1880.*

Spreker: Dhr. J. Verdonk uit Hoogland.

Spreker behandelt de kolonisaties van de West-Indische Compagnie. Tevens staat hij uitvoerig stil bij de latere stichting van diverse Nederlandse nederzettingen in Michigan, Illinois, Wisconsin, Iowa en New York. Ter inzage liggen diverse registers, zoals de lijst van Swierenga van Nederlandse landverhuizers (1835-1880). Deze bevat 16.000 namen, Amerikaanse volkstellingen van 1850, 1860 en 1870, begraafboeken van Holland (Michigan) en omgeving en kerkelijke gedenkboeken.

Donderdag 17 april 1997.

Plaats : *C.J.M.V. gebouw, Spilsluizen NZ 9 te Groningen.*

Let op het eerder vermelde parkeerprobleem als u met de auto komt.

Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30).

Thema : *Verboden huwelijken.*

Spreker: Dhr. Ds. G. Hamoen uit De Meern.

Voor in het begin van de reformatie kwam het regelmatig voor dat huwelijken "gestuit" werden, vanwege ongeoorloofde graden van bloed- en aanverwantschap. Het keizerlijke (romeinse), het canonieke (rooms-katholieke), en bijbelse (protestantse) recht kende verschillende opvattingen over wat wel en niet toelaatbaar was. Over de achtergronden van deze regels en wetten zal worden verteld, met vele praktische voorbeelden.

Woensdag 14 mei 1997.

Plaats : *C.J.M.V. gebouw, Spilsluizen NZ 9 te Groningen.*

Let op het eerder vermelde parkeerprobleem als u met de auto komt.

Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30 uur).

Thema : *Erf- en versterfrecht in Stad en Lande.*

Spreker: Mw. B.S. Hempenius - van Dijk uit Bedum.

Het onderwerp is het erfrecht, zoals dat vóór 1811 in de provincie Stad en Lande gold. Daarbij zal zowel aan het testamentaire erfrecht als het erfrecht bij versterf aandacht worden geschonken.

Een bezoek aan Naarden

Al weer enige tijd geleden konden de lezers van HuppelDePup aangeven of zij belangstelling hadden voor een gezamenlijk bezoek aan het NGV verenigingscentrum (VC) in Naarden.

Nadat het geduld van deze mensen tamelijk op de proef was gesteld, was het zaterdag 30 november jl. zover. Met 13 personen vertrokken we om kwart voor negen uit Groningen met drie auto's. De sfeer in onze auto was uitstekend, al gauw leek het of men elkaar al jaren kende. Na een korte stop in Drachten, waar we de laatste deelneemster oppikten en van auto wisselden, reden we in de regen door naar Naarden waar we rond half elf arriveerden. Onze komst was aangekondigd en we werden dan ook ontvangen met koffie en een kort inleidend

praatje over wat we zoal in het VC konden vinden. Daarna volgde nog een rondleiding en om een uur of elf werd iedereen losgelaten om zelf op onderzoek uit te gaan. Na enige tijd kon men diverse personen van onze groep dan ook nijver fiches zien overschrijven uit het Centraal Naamregister of zien rondscharrelen met familieadvertenties bij het kopieerapparaat. Toen om vier uur het VC ging sluiten, was de tijd voor vrijwel iedereen eigenlijk te kort gebleken en was men nog lang niet klaar !

Het was duidelijk te zien dat het VC krap in zijn jasje zit en dat uitbreiding geen overbodige luxe is. Overigens hulde aan alle vrijwilligers die het VC draaiende houden !

Na afloop zijn we in Naarden nog even met z'n allen een kopje koffie, thee, warme chocolademelk en/of soep gaan drinken waarbij iedereen zijn/haar ervaringen kon uitwisselen. Al met al konden we terugzien op een geslaagd bezoek. Het bleek dat iedereen gauw nog weer eens terug wilde om het onderzoek voort te zetten. Er is nog geen datum gepland, maar gedacht wordt aan de tweede helft van januari 1997. Mochten er nog belangstellenden zijn die zich indertijd niet opgegeven hebben, dan kunnen die zich melden bij Dhr. M.J. IJzerman. Adres en telefoonnummer: zie adreslijst achterin.

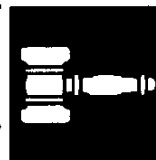
Genealogische agenda eerste helft 1997

- 18 jan Lezing NGV Afd. Friesland, Onder de Luifel, Stationsweg 6, Leeuwarden. Aanvang 13.30 uur, Dhr. P. Karstkarel over de Nassau's in Leeuwarden en Friesland.
- 21 jan NGV Afd. Groningen-Noord-Drenthe, jaarlijkse contactavond: zie het Afdelingsprogramma op blz. 3.
- 1 feb Dag van de Veenkoloniale geschiedenis in het Veenkoloniaal Museum te Veendam. Van 13.00-17.00 uur. Lezingen, films en boekenmarkt.
- 6 feb ODO. Extra openstelling NGV VerenigingsCentrum te Naarden op donderdag van 11 tot 17 uur en van 19.30 tot 22 uur.
- 19 feb NGV Afd. Groningen-Noord-Drenthe, Afdelings Leden Vergadering + 10 minuten praatjes: zie het Afdelingsprogramma op blz. 3.
- 22 feb Lezing NGV Afd. Friesland, Onder de Luifel, Stationsweg 6, Leeuwarden. Aanvang 13.30 uur, onderwerp nog niet bekend.
- 23 feb Boekenmarkt in het Veenkoloniaal Museum te Veendam.
- 13 mrt ODO. Zie 6 feb 1997.
- 22 mrt NGV Afd. Groningen-Noord-Drenthe, lezing Dhr. J. Verdonk over "Emigratie vanuit Nederland naar de Verenigde Staten in de 18e eeuw en de periode 1843-1880": zie het Afdelingsprogramma op blz. 4.
- 12 apr Lezing NGV Afd. Friesland, Onder de Luifel, Stationsweg 6, Leeuwarden. Aanvang 13.30 uur, onderwerp nog niet bekend.
- 17 apr NGV Afd. Groningen-Noord-Drenthe, lezing Ds. G. Hamoen over "Verboden huwelijken": zie afdelingsprogramma op blz. 4.
- 3 mei Excursie NGV afd. Friesland.
- 14 mei NGV Afd. Groningen-Noord-Drenthe, lezing Mw. B.S. Hempenius - van Dijk over "Erf- en versterfrecht in Stad en Lande": zie het Afdelingsprogramma op blz. 4.

Van de bestuurstafel: B + B (Bestuur en Beleid)

door Thijs IJzerman, afdelings-afgevaardigde

Enige tijd geleden had het bestuur een excursie georganiseerd naar het Belastingmuseum in Rotterdam. Daarbij zouden we niet alleen een rondleiding krijgen door het museum, maar ook zou aandacht besteed worden aan de belastingheffing door de eeuwen heen als genealogische bron. Velen van u zullen bij hun genealogisch onderzoek ook belastingkohieren geraadpleegd hebben (denk maar eens aan de haardsteden of het asgeld). Helaas hebben we de excursie moeten afgelasten wegens een te geringe belangstelling.

Het is nu de tweede achtereenvolgende keer dat een geplande excursie niet doorgaat. In 1995 zouden we naar het Algemeen Rijksarchief in Den Haag en naar Elburg gaan. Ook toen was de opgave te gering om het door te laten gaan. Dit werkt niet erg motiverend voor de organisatoren die er veel tijd en moeite in steken. Ik vraag mij af of het nog de moeite loont om te proberen in 1997 een excursie te organiseren. Waar zou die excursie dan heen moeten gaan? Uit de onlangs gehouden enquête werden er suggesties gedaan om 'een archief' te bezoeken. Dat hadden we nu juist gedaan (met enige goede wil kan het belastingmuseum ook wel als een soort archief beschouwd worden). Dichterbij dan misschien? Enige jaren geleden zijn we naar het Rijksarchief Friesland geweest en het Rijksarchief Drenthe heeft u laatst kunnen zien bij de lezing over het kadaster. We zouden bijvoorbeeld nog naar het Rijksarchief in Overijssel kunnen gaan, dat is niet zo vreselijk ver weg, maar de daaropvolgende dichtstbijzijnde archieven zijn dan al gauw zo'n twee uur reizen. Uiteraard zijn er genoeg excursiedoelen te bedenken, maar als genealogische vereniging proberen we toch altijd een link te leggen met de genealogie. Op de afdelingsledenvergadering in februari kunt u suggesties doen voor een reisdoel, het bestuur wacht met belangstelling af!

In deze rubriek heb ik meerdere keren melding gemaakt van de gang van zaken rond het verenigingscentrum (VC) in Naarden. Zoals bekend was er een kaper op de kust in de vorm van een meubelgigant. Deze heeft nu definitief voor Amsterdam gekozen, zodat de weg voor de NGV in principe open ligt. Het hoofdbestuur (HB) heeft na het afhaken van de meubelgigant wederom contact gezocht met de Rijksgebouwendienst (RGD) om de gewenste uitbreiding te realiseren. De NGV is toen een andere ruimte in de vesting Naarden aangeboden, maar die bleek niet geschikt. Het HB geeft overigens ook de voorkeur aan uitbreiding van de bestaande ruimte. De RGD heeft een rondleiding gekregen door het VC om te laten zien hoe wij die ruimte beheren. Dit heeft een goede indruk achtergelaten bij de RGD. Op maandag 18 november jl. heeft wederom een gesprek plaats gevonden tussen het HB en de RGD om te bezien wat er op korte termijn mogelijk was. Het HB wil, als het enigszins mogelijk is, op de Algemene Vergadering met een voorstel komen, dit in verband met de daarmee samenhangende financiën en de begroting 1997. Op het moment dat ik dit schrijf en u dit leest, is dat gesprek al lang geweest. Helaas kan ik u er niets over zeggen. Ik hoop u op de afdelingsvergadering in februari meer te kunnen vertellen.

In 1990 verscheen de nota "Groeierende Dienstbaarheid", over de toekomst van de NGV. Het HB achtte het vorig jaar wenselijk om een commissie in te stellen die deze nota zou evalueren en zo nodig herzien. Ik maakte namens de regionale afdelingen deel uit van de commissie. De commissie heeft haar rapport onder de naam "Selectiever Dienstverlening" onlangs het licht doen zien. Het rapport is aan alle afdelingsbestuursleden toegezonden en aan de hoofden van dienst. Sommigen van u hebben een exemplaar meegenomen na de lezing van mevr. Doelman op 4 november. Op het najaarsoverleg is de nota ter sprake gekomen. Dit gebeurde tijdens het ochtendgedeelte met de voorzitters (de penningmeesters hadden 's morgens een aparte bijeenkomst) zodat ik niet precies weet wat er besproken is. Duidelijk is wel dat er de nodige kritiek was. Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat sommige critici de nota niet of niet goed hadden gelezen. Zo hoorde ik bijv. beweren dat de Genealogische Dag opgeheven zou worden. Dat klopt niet. In het rapport wordt de suggestie gedaan om nog eens goed naar de Genealogische Dag te kijken aangezien die vaak maar een beperkt aantal bezoekers trekt en vaak ook nog dezelfde mensen. De Genealogische Adviesdag t.g.v. het 50-jarig bestaan van de NGV trok enige duizenden bezoekers. Te overwegen valt om bijvoorbeeld eens in de vijf jaar een dergelijke dag te organiseren in plaats van de jaarlijkse Genealogische Dag. Dit als voorbeeld van het niet goed lezen. Natuurlijk mag men kritiek hebben op de nota. Ik sta zelf ook niet achter alle aanbevelingen, maar in grote lijnen onderschrijf ik de inhoud. Wij hebben vooral getracht om de discussie over sommige onderwerpen op gang te brengen opdat men nog eens goed ging kijken naar bepaalde zaken die als (te) vanzelfsprekend worden aangenomen.

De kritiek schijnt tamelijk stormachtig geweest te zijn. Nu heb ik niet alleen negatieve geluiden gehoord, gelukkig waren er ook mensen die het een goed stuk vonden en die blij waren dat er eens kritisch tegen een aantal zaken aangekeken wordt en die ook de bedoeling van de nota begrepen.

De afdelingen kunnen tot 20 december reageren. Dit nummer van HuppelDePup verschijnt waarschijnlijk na die datum. Mocht u desondanks nog een exemplaar van het rapport willen hebben, neemt u dan contact met mij op, ik stuur u het dan toe (adres zie binnenkant kaft achterzijde). De reacties op de nota worden op de voorjaarsvergadering in 1997 besproken. Het HB wil dan tijdens de Algemene Vergadering op 26 april 1997 een nieuwe commissie instellen. Die moet dan met inachtneming van de op- en aanmerkingen een nieuw stuk opstellen dat vervolgens op de Algemene Vergadering van 1998 definitief vastgesteld moet worden. Ik ben niet onverdeeld gelukkig met deze gang van zaken.

Zoals gezegd, men mag best kritiek hebben op de nota, maar dan wel zakelijk en ter zake. Verder moet men, omdat men het niet eens is met één bepaald punt, niet meteen de hele nota verwerpen. Dat men zich bij kritiek door emoties laat leiden is begrijpelijk, maar niet altijd even verstandig. Daarmee wil ik niet zeggen dat alle kritiek op emoties is gebaseerd. Ik had liever gezien dat het HB geprobeerd had alle kritiek te bundelen, de nota daar eventueel op aan te passen en dan voor te leggen aan de Algemene Vergadering. Nu gaat er weer een jaar voorbij. Daarnaast zal het niet makkelijk zijn om leden voor de nieuwe commissie te werven, gezien deze gang van zaken. Zonder ironisch te willen zijn, wens ik de nieuwe commissie veel sterkte en wijsheid toe. Hun werk zal niet gemakkelijk zijn. Ik hoop maar dat met het badwater niet ook het kind wordt weggegooid.

Samenvatting lezing 4 nov. 1996: Boedelinventarissen als bron van genealogisch onderzoek

door mw. drs. E. Doelman

Op 4 november 1996 sprak mw. E. Doelman over de boedelinventaris als bron voor genealogisch onderzoek. Aan de hand van concrete voorbeelden liet ze zien in hoeverre door officiële instanties opgemaakte lijsten van goederen dieper inzicht kunnen geven in een familiegeschiedenis. De verplichting om dergelijke akten in bepaalde gevallen (zoals bij overlijden met nalating van minderjarige kinderen, faillissement, onder curatele stelling, huwelijk onder huwelijksvoorwaarden, in beslagname van goederen) te laten opmaken in verband met een goede regeling van de erfenis bestond al sinds de Middeleeuwen, maar is pas sinds de Franse tijd in de wet vastgelegd. Boedellijsten geven betrouwbare (want officieel vastgelegde) informatie over de manier waarop de voorouders op een bepaald moment in hun leven woonden en werkten, en over hun bezittingen en vermogen.

Hoe meer boedelinventarissen men van de familie kan opsporen, hoe interessanter het onderzoek wordt. Vergelijking bijvoorbeeld van inventarissen van verschillende generaties kan inzicht geven in veranderingen in behoeften, mode en smaak, de houding tegenover behoud en vernieuwing, modern en ouderwets in wooncultuur, kleding, sieraden en gereedschappen. Bewoonden de diverse leden van de familie ook nog hetzelfde huis op verschillende tijdstippen in de geschiedenis, dan kunnen veranderingen in de bewoning, wijziging en verschillen in vertrekkegebruik, indeling en inrichting van het huis, en verbouwingen worden afgelezen. Context-onderzoek naar sociaal-economische en culturele omstandigheden in de woonplaats en vergelijking met boedels van andere sociale groepen kunnen dat beeld nog verdiepen.

Veel aandacht besteedde mw. Doelman ook aan de overlevering en de bewaarplaatsen van boedelinventarissen, de problemen bij het opsporen en verzamelen van de akten in de diverse archieven (weeskamer-, rechterlijke- en notariële archieven), en aan de interpretatie. De moeilijkheid daarbij is vooral dat de wijze van noteren en de terminologie kan verschillen per plaats, periode en per notaris. Ook de waarde van de voorwerpen en de kennis van de notaris kunnen invloed hebben op de manier van beschrijven. Bovendien leest men het gebruik dat mensen van de voorwerpen maken, en de betekenis die ze voor hen hebben, niet zo gemakkelijk uit de lijsten af. Met woordenboeken als hulpmiddel, door nauwkeurig lezen en vergelijken, en door context-onderzoek kan men zich echter wel een beeld gaan vormen. Op die manier kan veel inzicht in de leefomstandigheden van de voorouders verkregen worden. Voor een ontwikkeling van het familieonderzoek in een dergelijke bredere context hield mw. Doelman tenslotte een pleidooi.

Mw. Doelman heeft de complete tekst van haar lezing ter beschikking gesteld aan onze afdeling. Heeft u over de tekst en inhoud van de gehouden lezing of de hierboven weergegeven samenvatting nog vragen dan kunt u schriftelijk informatie inwinnen bij de secretaris van de afdeling (voor het adres: zie de binnenzijde van de achterkant, denk aan een postzegel voor antwoord). Voor specifieke vragen over boedelinventarissen of het onderzoeksgebied van mw. Doelman kunt u contact opnemen met Mw E. Doelman zelf: p/a P.J. Meertens-Instituut, Keizersgracht 569-571, 1017 DR Amsterdam.

Onbekende bron: Boedelinventarissen / boedelbeschrijvingen

door Antonia Veldhuis en Henk Hartog

HuppelDePup

9

januari 1997 / jrg. 4 nr. 1

De onbekende bron sluit deze keer aan bij de hiervoor weergegeven samenvatting van de lezing van mw. E. Doelman en gaat aldus over boedelbeschrijvingen. Voor wie enkel en alleen data verzamelt van zijn voorouders is dit artikel niet interessant, maar iemand die de mens daarachter zoekt kan veel in deze bron vinden.

Voorwaarde voor een boedelinventarisatie is natuurlijk dat er enige bezittingen waren. In de meeste gevallen werd deze opgemaakt ter bescherming van de weeskinderen na een nieuw huwelijk van de overblijvende ouder, maar ook gebeurde het wel om ruzie tussen kinderen te voorkomen na het overlijden van hun laatste ouder.

De boedelbeschrijvingen voor de provincie Groningen kan men vinden op het Rijksarchief, die van de stad op het Gemeente-archief.

De boedelinventarissen op het Rijksarchief zijn te vinden achterin de toegangen 730 t/m 735 (Oud-Rechterlijke Archieven), per jaar en vaak alfabetisch. Soms op naam van de overledene, soms op naam van de overblijvende partner. In deze toegangen staan de rechterlijke archieven van de verschillende landstroken geïnterpreteerd. De hoeveelheid en de begindata waarvan ze aanwezig zijn is verschillend. Zo beginnen de inventarissen van Selwerd en Sappemeer al rond 1680, maar die van Hunsingo in het algemeen pas rond 1750.

De datum van inschrijving is vaak enige dagen later dan de beschrijving en opgave gebeurde vaak door de weduwe/weduwnaar of één van de kinderen.

Wat vindt men zoal in zo'n boedelbeschrijving? Samen met het (eventuele) onroerend goed werd elk stukje inventaris nauwkeurig genoteerd. Naast de meubelen, gereedschappen, tin, linnen, zilverwerk en ander huisraad wordt veelal ook een beschrijving gegeven van de kleren en sieraden van de overledene en eventuele in- en uitschulden. Zo kan men zich een aardig beeld vormen van hoe men leefde en wat men had. Elders in dit nummer staat een artikel wat grotendeels samengesteld is met behulp van boedelbeschrijvingen.

Vervolgens kan nog in de (Oud) Rechterlijke archieven gezocht worden naar de afkoop tussen de nog levende ouder en de voorstanders over zijn/haar kinderen.

Op het Gemeentearchief te Groningen zijn inventarissen te vinden in het Archief van de Weeskamer en in rechterlijke archieven III J. Beide series beginnen al vroeg in de 17e eeuw.

Na 1818 kan men nagelaten bezit vinden in de Memories van Successie, die opgemaakt werden t.b.v. de belastinginning. Hierin staan alle erfgenamen met name genoemd, ook in het geval dat er niets te erven viel. Vanaf 1858 zijn er de zogenaamde sterftafels. Met behulp van het overlijden is het nummer van de memorie eenvoudig op te zoeken. Deze staan op film.

Al in de Franse tijd bestond er een voorloper van de Memories van Successie. In de toegangen 40 en 41 op het Rijksarchief te Groningen zijn over de jaren 1806-1817 een (beperkt) aantal registers over de invordering der belasting op het recht van Successie te vinden.

De laatste bron is het notariële archief. Hiervoor kan men het Repertorium van de notaris raadplegen. Omdat men vrij was in de keuze hiervan moet men soms nog wel aardig zoeken om een (boedel)scheiding te vinden.

En weer was er een boedelbeschrijving . . . (Bouwina Huninga)

door Antonia Veldhuis

Dit artikel is grotendeels samengesteld aan de hand van vijf boedelbeschrijvingen. Deze zijn opgemaakt na (1) het overlijden van Bouwina haar eerste man, (2) na haar overlijden, (3) na dat van haar tweede man Jacob, (4) na het overlijden van diens tweede vrouw Wypcke en (5) bij het huwelijk van diens tweede echtgenoot Jan (bent u er nog ..?).

Bouwina wordt op 29 juli 1677 in Beerta gedoopt als Bouwe, dochter van jonker Bonno Huninga en vrouw Sijpke Fockens, maar later komt ze altijd voor als Bouwina en tekent ze bijna altijd met Bouwijna. Ze zet ook altijd een mooie duidelijke handtekening.

Bouwina komt uit een redelijk welgestelde familie. Het is bekend dat haar vader landpersoneel had en het ligt voor de hand dat er in huis ook wel personeel was.

In 1698 krijgt de ongehuwde Bouwina een dochter van de man waar ze later mee trouwt. Bij de doop op 29 mei wordt die in het doopboek van Beerta ingeschreven als "het kindt van Bouwina Huninga nae haer voorgeven overgewonnen van Berent Melchers is genoemd Mara". Waarom Mara (waarvan de betekenis bitterheid is)? Naar zijn moeder? Maar die heet mogelijk Mijntje.

Bouwina wordt pas lidmaat van de kerk van Beerta op 3 april 1704 en is dus niet door de Kerk ter verantwoording geroepen voor haar 'slechte' gedrag, zoals vaak gebeurde. Men moest dan in het openbaar belijdenis doen van zijn/haar zonde. Ook in het breukregister van Oldambt kwamen we haar naam niet tegen. Wel krijgt Berent Melchers (dan haar echtgenoot) tussen petri (22 februari) 1699 en petri 1700 een boete van 250 gulden 'wegen verscheiden begane delicten'. Zit haar "misdrijf" en zijn aandeel daarin daar ook bij? (Zie ook artikel vorige HuppelDePup).

De schande is evenwel intussen bedekt, want ze trouwt voor 22 februari 1699 met de vader van haar kind. Een exacte huwelijksdatum is niet te vinden, evenmin als een overlijdensdatum van Berent Melchers van Vullen, die ergens aan het eind van 1708 ligt. Intussen zijn de dopen van hun zeven kinderen (inclusief Mara) wel genoteerd.

Op 2 oktober 1709 maakt Bouwina met de voormond en voogden over haar minderjarige kinderen, te weten Onno Bartels, Lubbert Relotius en Oomke Fockes, een verdeling van haar goederen (RA V ee).

De moeder neemt aan de vier kinderen (Mijntje, Sijpke, Melchert en ?) 'te onderhouden in cost en klederen, bij gesontheit en crankheit, oock ter schole te doen gaen en behoorlijck doen leesen en schrijven leeren'. De goederen gaan naar de moeder. Die kunnen we vinden in een 14 bladzijden lange boedelbeschrijving die een aardig beeld geeft van het huis met schuur onder een dak waarin ze wonen. Het huis is eigendom, maar de grond huren ze. Wel hebben ze nog een stuk land samen met zwager Geert Hesse. In de beschrijving worden koeien, paarden en andere dieren genoemd en ploegen, jukken, sloothouwe, schoffels, vlegels en meer boerengereedschap. Er is ook een karnton en een kaasvat; waarschijnlijk maken ze dus kaas. In het binnenhuis staat een grote vuren kast,

een klein kastje, een kiste, een eiken en een vuren bank, 10 stoelen en een wieg met een schommel. Er is enig koper en tinwerk, royaal linnen en ze hebben, naast het daagse steenwerk, 16 fijne bonte schalen. Voor de ramen hangen gordijnen, op de schoorsteen ligt een kleed en aan de wand hangen een spiegel en 6 schilderstukjes. Op het veld staan de rogge, de gerst, de haver, bonen en erwten. Er ligt ook nog een dagwerk turf. De knecht Gerrijt moet nog 30 gulden ontvangen en het dienstmeisje Antje 15 gulden. Evenals de Groninger advocaten Etrup en Eijsonius, die nog ruim 85 gulden krijgen, Tidde Tammes de kuiper (34 gulden), de kleermaker Albert Jurijens (26 gulden), doctor Eijsinga (11 gulden), Jacob Jans (haar a.s. echtgenoot, die 26 gulden en 7 stuivers krijgt), de brouwer, wever, advocaat Loof en de schoenmaker. Maar ze zijn niet de enigen. De (uit)schulden beslaan 2 bladzijden en bedragen ruim 2580 gulden.

Ook van haar tweede huwelijk is geen inschrijving te vinden. Wel is er in Beerta op 14 augustus 1709 een huwelijkscontract opgemaakt tussen Bouwina Huninga en Jacob Jans. Daarbij zijn voor hem zijn oom Albert Jacobs en diens echtgenote Imke Hermans als getuigen aanwezig, voor haar is er niemand. De 'verzogte vrienden' (is familie) zijn niet komen opdagen. Haar ouders zijn overleden, maar er zijn in ieder geval een zus en zwager. Een week voor het opmaken van het contract tekent de zuster nog een akte in Beerta. Het contract wordt door Jacob Jans ondertekend met een merk, een verticale streep met twee schuine streepjes daardoor. Hij kan dus, evenals Bouwina haar eerste man, niet schrijven. Hij brengt bij zijn huwelijk 300 caroli gulden in. De bezittingen van de bruid zullen worden geschat en aangetekend. Jacob Jans is geboren rond 1683 als zoon van Jan Jans Buiten en Aefke Jacobs, beide zijn ver voor 1709 overleden. Het echtpaar krijgt vijf zonen, waarvan er drie op jonge leeftijd overlijden.

Bouwina is overleden na 21 december 1722 en voor 2 augustus 1723, wanneer de inventarisatie wordt opgemaakt van de goederen die Bouwina Huninga en haar man hebben nagelaten. Als voormond over de minderjarige kinderen Cebo en Jan Jacobs doet op 1 februari 1724 Hindrik Hindriks de eed. Dit is Bouwina haar schoonzoon, de echtgenoot van haar dochter Sijpke.

En weer is er een beschrijving van de goederen. Ze wonen nog steeds in dezelfde woning en hebben nog steeds vee. Ook de meubelen en kleingoed zijn nog grotendeels hetzelfde. Wel zijn de 6 schilderstukjes verdwenen. Verkocht om (een gedeelte van de) schulden te betalen?

Bouwina haar kleren worden ook genoemd: 3 rokken, 1 paar hoosen (kousen), 2 paar mouwen, 1 mof, 1 borstrok, 1 zonnehoed en een zilveren oorijzer. Verder nog '1 tabbert, 1 beuijske, 1 rijlijf, 1 onderst en 1 paar hansken' De 10 hemden en 22 mutsen zijn mogelijk samen met haar dochter. En weer staat er turf op het veen, enige voeren hooi van 5 deimt en wintergarst in het huis en 3 akkers met rogge, 2 akkers met haver en moes-en tuinvruchten op het veld. En er zijn nog steeds veel schulden, o.a. aan de schoenmaker en timmerman. Dochter Sijpke (uit Bouwina haar eerste huwelijk en dus geen familie van Jacob), die intussen ook meewerkt, krijgt ook nog 15 gulden loon. De totale schulden bedragen nu ruim 1600 gulden. Een derde boedelbeschrijving vindt plaats op 1 februari 1724, met praktisch dezelfde inboedel. De reden van deze beschrijving is niet duidelijk. De veronderstelling dat intussen één van de vier kinderen uit het eerste huwelijk overleden is, ook omdat de zin 'schuldig aan de vier voorkinderen' vervangen is door 'aan de drie kinderen', ligt voor de hand. Maar in een akte van 1727 worden Sijpke en

Mijntje genoemd met de voormond van de twee onmondige kinderen, Egbert Tammes. Er zou dus één uitbetaald kunnen zijn, maar ik kom er later steeds maar drie tegen. Mogelijk is dat dus een foutje in de akte. Of is er één van de kinderen uit het tweede huwelijk overleden? Er is nu turf in huis, enig hooi in een golf en o.a. 4 mud bonen, 4 mud witte haver en 7 mud zwarte haver. Er zijn 4 schinken, 4 zijden spek, 7 halfzwijnskoppen, een partij worsten, 5 stuks rookvlees en nog wat vlees in het vat. De schulden bedragen ruim 1650 gulden.

Jacob Jans hertrouwt op 13 februari 1724 met Wypcke Kornelis, afkomstig van Noordbroek. Getuigen bij het opmaken van hun huwelijkscontract zijn voor hem zijn halfzussen Almt Jans en Stijne Jans, nicht Martje Jans en neef Jan Hindriks. Uit dit huwelijk worden drie kinderen geboren. In november 1724 zoon Kornellis, in 1726 zoon Meerten en in 1728 een dochtertje Aafke. Zoon Jan Jacobs werkt intussen ook op het bedrijf voor een jaarloon van 15 gulden en 15 stuivers.

Jacob overlijdt in 1729 en Wypcke gaat het jaar erna een nieuw huwelijk aan met Jan Andrijes. En weer wordt er een inventaris opgemaakt en wel op 1 mei 1730. Het huis is nog eigendom en de inboedel is nog bijna hetzelfde als in 1709 en 1724. Van de 16 fijne bonte schalen zijn er nog 14 over. Zijn ze verkocht of gebroken? En weer staat er gerst (8 mud) op het veld en anderhalf mud weit. In de schuur ligt vrij veel voorraad: 7 mud rogge, 3 mud bonen, 6 mud gerst en 10 mud haver. Er zijn ook worsten en vet in huis. En nog steeds zijn er schulden, nu voor ongeveer 1400 gulden. En ook Jan en Wypcke krijgen weer kinderen. De eerste in 1731 en de derde in 1739. Aan de gevolgen van dat kraambed overlijdt Wypcke en ze wordt op 31 augustus 1739 in Beerta begraven. Dat geeft ook weer een beschrijving van de goederen. Nog steeds een (dezelfde?) behuizinge op grond van de kerk, nog steeds vee en nog steeds praktisch dezelfde inboedel. Ook de wieg met schommel is nog aanwezig en intussen veelvuldig gebruikt (in ieder geval 20 keer). Op het veld nu 21 mud rogge, 13 mud haver, 3 mud gerst en 1 mud erwten. Zes mud haver ligt bij de brouwer en er zijn nog steeds schulden. Nu voor ongeveer 842 gulden. Jan trouwt opnieuw en uit dit huwelijk worden 6 kinderen geboren, waarvan er diverse jong overlijden. Jan Andrijes overlijdt in 1752.

Nieuws van de 'Groninger Archieven': Verhuizing Rijks- en Gemeentearchief Groningen

Het nieuwe gebouw voor de 'Groninger Archieven' in de buurt van station Groningen is bijna klaar en de verhuizing van de beide diensten komt dichterbij. Zoals bekend zijn de studiezalen van de beide archieven vanaf 1 september 1996 op maandag en woensdag gesloten in verband met de voorbereiding van die verhuizing. In de periode maart-juni 1997 vindt de verhuizing naar het nieuwe gebouw plaats en zijn wij alle dagen gesloten. Helaas kan nog niet gezegd worden, op de welke dag de studiezalen aan de St. Jansstraat en de Viaductstraat voorgoed de deuren sluiten. In de maand juni gaat de gezamenlijke studiezaal open. De dag waarop u weer terecht kunt, wordt nog nader bekend gemaakt.

Wat betekent dit voor u als onderzoeker?

A. Tot het moment van volledige sluiting:

- kunt u op de studiezalen terecht op dinsdag, donderdag en vrijdag (Gemeentearchief ook dinsdagavond; Rijksarchief ook zaterdagochtend) en alle stukken nog inzien
- proberen wij het beantwoorden van telefonische en schriftelijke vragen, en het leveren van kopieën en foto's zo goed mogelijk ongewijzigd vol te houden.

B. Tijdens de periode van sluiting:

- zijn de studiezalen van beide diensten alle dagen gesloten
- zijn stukken ook voor ons grotendeels onbereikbaar: beantwoording van telefonische en schriftelijke verzoeken om inlichtingen en het leveren van kopieën en foto's zal dan niet goed mogelijk zijn (en dan met doorberekening op de gebruikelijk wijze van administratie- en verzendkosten).

Wij raden u aan uw onderzoek zo te plannen, dat u in de betreffende periode bij andere diensten terecht kunt. In dat verband merken wij op, dat de stukken van de Burgerlijke Stand, die in het hulpdepot van de Rijksarchiefdienst in Schaarsbergen liggen, ook naar het nieuwe gebouw verhuizen en dan dus niet meer op de studiezaal in Schaarsbergen ter inzage zijn.

Het nieuwe adres van de 'Groninger Archieven' luidt: Cascadeplein 4, 9726 AD GRONINGEN, Tel. 050 - 5992000. Nog onbekend is, vanaf welke datum Gemeentearchief, resp. Rijksarchief daar bereikbaar zijn.

Nadere informatie maken wij in ieder geval bekend via de studiezalen en in de pers. Met vragen over de verhuizing en de beperking van de dienstverlening kunt u terecht bij de studiezaalbeheerders of bellen met de volgende contactpersonen:

Rijksarchief Groningen : mevr. J. van Keulen, tel. 050 - 3127347

Gemeentearchief Groningen: dhr. J. Oldenhuis, tel. 050 - 5258420

Nieuws van werkgroep computergenealogie i.o.: Problemen met de totaal-index op 50 jaar Gens Nostra

door Kees Hessels

Tijdens de Genealogische Adviesdag te Utrecht in mei 1996 konden de NGV-leden 'als verjaardags-kado' een tweetal diskettes ontvangen met een index en inhoudsopgave op 50 jaar Gens Nostra. Een mooi gebaar van de afdeling Computergenealogie van de NGV !

Jammer genoeg werkt het installatie-programma op de diskettes die 11 mei zijn verstrekt, in bepaalde situaties, niet helemaal naar behoren. Ook met de aanwijzingen uit het september-nummer van Gens Nostra, die u zeker goed moet doorlezen, is men nog niet helemaal geholpen. In later verschenen versies zijn de problemen blijkbaar wel afdoende verholpen.

Om de mensen, die problemen hebben ervaren met de oorspronkelijke versie, te helpen, onderstaande twee tips. De eerste tip is voor mensen die met een (DOS)-editor overweg kunnen (NB: eerst een backup van beide diskettes maken), de tweede tip is voor mensen die dit (nog) niet aandurven.

TIP 1

Indien u overweg kunt met een DOS-editor kunt het installatie-programma (install.bat) op diskette 1 (van 2) als volgt veranderen: NB de NGV diskette is

helemaal vol, dus u dient een extra diskette of uw harde schijf te gebruiken:

@echo off

Deze regel **verwijderen**

a:

view gn50.lst

c:

md \hazazoek

cd \hazazoek

copy a:\pkunzip.exe

Deze regel **toevoegen**

pkunzip a:\selfinst

hazazoek /?

Deze regel **verwijderen**

hazazoek

TIP 2

Wanneer u het niet aandurft het installatie-programma te wijzigen, kunt u de volgende procedure proberen:

Tik vanaf de DOS-prompt (C:\>):

a:\install en druk op de <Enter>-toets.

Er verschijnt nu een mededelingenschermb. Lees de mededelingen aandachtig door en druk daarna op de <Esc>-toets.

U moet nu, na een paar foutmeldingen, weer uitkomen bij de DOS-prompt: C:\HAZAZOEK. Tik nu de volgende opdracht precies in:

copy a:\pkunzip.exe en druk op de <Enter>-toets.

Nu moet u opnieuw de volgende opdracht intoetsen:

a:\install en op de <Enter>-toets drukken.

Na het uitvoeren van één van beide tips moet het programma correct werken.

In het vervolg kunt u het zoek-programma opstarten, vanaf de DOS-prompt, door de commando's:

cd \hazazoek

<Enter>-toets en

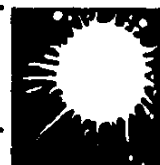
hazazoek

<Enter>-toets in te toetsen.

NB.1: U kunt de diskettes met de Gens Nostra index nog verkrijgen door de tegoedbon uit het april/mei-nummer van Gens Nostra vóór 31 december 1996 op te sturen. Zie de mededelingen in het juni nummer van Gens Nostra.

NB.2: Komt u er met deze tips nog niet uit, neem dan even contact op met: Kees Hessels, tel.: 0594-502205.

Correcties: Genealogisch Voorstellen,
HuppelDePup 1996 nr. 3 september 96 blz. 58

Kwartierstaat Grietje Cornelia Bakker

door G. Bordewijk, Hooiweg 85, 9761 GP Eelde (+aanvullingen door H. Hartog)

1. Grietje Cornelia Bakker, geb. Warffum 9-6-1912, overl. Vlaardingen 2-6-1981, tr. Hillegersberg 22-1-1947 met Gerrit Bordewijk, geb. Rotterdam 9-6-1916, huisarts te Vlaardingen; hij tr. (2) Eelde 7-7-1993 met Margarita Barviks, geb. Wladimir 2-2-1914
2. Jan Bakker, geb. Usquert 29-8-1886, commissionair, overl. Warffum 21-9-1962, tr. (2) Warffum 31-12-1938 Mechelina van den Berg, geb. Assen 29-8-1899, overl. Gieten 28-1-1982
tr. (1) Warffum 24-5-1911
3. Jantje Pelker, geb. Warffum 28-4-1883, overl. Warffum 28-6-1928
4. Eltje Bakker, geb. Warffum 27-11-1854, overl. Gheel (België) 22-7-1922
tr. Westernieland 22-5-1879
5. Grietje Bulthuis, geb. Eenrum 2-8-1850, overl. Sauwerd 9-4-1944
6. Christiaan Pelker, geb. Heveskes 27-11-1852, smid, overl. Warffum 24-8-1926
tr. Usquert 13-12-1879
7. Cornelia Munting, geb. Usquert 2-2-1858, overl. Warffum 21-3-1934
8. Kornelis Eltjes Bakker, geb. Den Andel 30-1-1828, winkelier, overl. Warffum 28-3-1911
tr. Warffum 19-7-1851
9. Hilje Vos, geb. Westernieland 30-7-1825, overl. Warffum 17-5-1897; zij tr. (1) Eenrum 20-6-1848 Jan Bakker (broer van Cornelis, nr. 8), overl. Westernieland 2-5-1850
10. Jan Bulthuis, geb. Wierhuizen 9-3-1818 (bij het huwelijk van zijn ouders erkend), overl. Eenrum 27-3-1852
tr. Eenrum 12-6-1842
11. Trientje Mennes Boikema, geb. Westernieland 29-3-1816, overl. Fulton (USA) ca. 1881; zij tr. (2) Eenrum 2-5-1853 Pieter Jacobs Balk geb. Warffum 10-2-1820, overl. Fulton (USA), zoon van Jacob Pieters Balk en Knelske Pieters
12. Jan Pelker, geb. Heveskes 25-2-1819, smid, overl. Heveskes 13-3-1893
tr. Delfzijl 22-5-1848
13. Grietje Wis(se)man, geb. Borgsweer 29-5-1816, overl. Oterdum 1-8-1903
14. Tamme Munting, geb. Usquert 14-12-1824, smid, overl. Usquert 4-1-1922
tr. Usquert 2-5-1857
15. Jantje Meter, geb. Usquert 4-11-1825, overl. Usquert 3-10-1900
16. Eltje Jans Bakker, geb./ged. Winsum 22-12-1778/3-1-1779, dagloner, overl. Westernieland (huis nr. 25) 13-10-1829
tr. Baflo 6-5-1813
17. Anje Jakobs Exster (Aakster), geb./ged. Rasquert 26-9/2-10-1791, overl. Warffum 17-3-1852

18. Omke Vos, ged. Westernieland 25-12-1790, dagloner, overl. Westernieland 10-4-1858
tr. Eenrum 24-3-1825
19. Lubge Jans Tuinman, ged. Warffum 24-12-1792, overl. Westernieland 3-9-1851
20. Harm Jans Bulthuis, geb./ged. Westernieland 11-12-1796/29-1-1797, dagloner, overl. Westernieland 3-9-1861; tr. (2) Eenrum 6-7-1838 Trijntje Gerrits Fielstra, geb./ged. Tinallinge 14-2/17-3-1811, dochter van Gerrit Jans Fielstra en Sjoukje Jans
tr. (1) Eenrum 28-4-1821
21. Grietje Jan Bakker, ged. Leens 24-2-1793, overl. Wierhuizen 25-7-1837
22. N.N.
en
23. Jantje Mennes Boikema, geb. Oosternieland 5-2-1791
24. Epko Jans Pelker, geb./ged. Midwolda 28-10/2-11-1783, boerenknecht te Heveskes, overl. Groningen 24-3-1825; tr. (1) Heveskes 2-12-1810 Stijntje Jans, overl. Heveskes 26-6-1811
tr. (2) Delfzijl 20-5-1815
25. Frouke Harms Dorenbos, ged. Heveskes 26-12-1793, overl. na 1848
26. Christiaan Hindrik Wis(se)man, geb. Lemgo (Lippe) ca. 1783, boerenknecht te Termunterzijl, overl. Borgsweer 3-2-1863
tr. Termunten 20-4-1816
27. Anna Tonnis de Roos, geb./ged. Termunten 17/23-8-1789, overl. Borgsweer 30-9-1876
28. Anne Paulus Munting, ged. Middelstum 11-10-1795, smid, overl. Usquert 27-4-1840
tr. Middelstum 20-5-1820
29. Cornelia Havings Dijkema, ged. Lellens 8-10-1797, overl. Usquert 21-11-1892; zij tr. (als Cornelia Hagens) (2) Usquert 16-2-1843 Hajo Wilkes van Koldam, geb. Westerlee 6-4-1816, smid te Usquert, overl. Usquert 1-7-1901
30. Jacob Hijbels Meter, ged. Usquert 29-3-1784, schipper, overl. Usquert (huis nr. 6) 27-1-1850
tr. Usquert 12-2-1824
31. Anje Bolhuis, geb./ged. Loppersum 26-3/14-4-1799, overl. Usquert 15-3-1894
32. Jan Jans Bakker, ged. Tinallinge 28-7-1730, kastelein te Baflo, overl. ws. Baflo voor 14-12-1800, zoon van Jan Roelfs Bakker en Trijntje Isebrands
tr. Winsum 19-4-1778
33. Ytje (Jetje) Eltjes, van Winsum geb. ca 1754, overl. Baflo 17-1-1824, zij tr. (2) Baflo 14-12-1800 Egbert Jacobs Graft, van Baflo
34. Jacob Cornelis Aakster (Exster), ged. Rasquert 7-1-1759, landbouwer, overl. Baflo 12-12-1827, zoon van Kornelis Writsers en Anje Teeuwes; tr. (2) Baflo 26-11-1809 Anje Klaassen Deuntje, van Eenrum
tr. Baflo 6-12-1789
35. Geeske Pieters Wolthuis, ged. Warffhuizen 4-4-1760, overl. Baflo 13-4-1809, dochter van Pieter Wolthuis en Marie Hindriks
36. Isebrand Gerrits Vos, van Westernieland, overl. aldaar voor 1805, zoon van

- Gerrit IJzebrands en Mettje Eemes (op Dijkum te Wierhuizen)
tr. Westernieland 11-2-1776 (hc Westernieland XLVI k 5, fol. 272)
37. Aaltje Omkes, geb. Westernieland ca 1755, overl. aldaar 26-3-1832, dochter van Omke Gosens en Trijntje Jans te Westernieland
 38. Jan Conraads Tuinman, geb. ca. 1761 te Westerdijkshorn, dagloner, overl. Westernieland 24-9-1817, zoon van Conraad Jans en Cnelliske Cnellis
tr. Warffum 28-10-1792
 39. Hilje Jans, ged. Warffum 5-2-1769, hoedenmaakster, overl. Westernieland (huis nr. 12) 11-5-1826, dochter van Jan Tjarks en Lubge Harms
 40. Jan Abels Bulthuis, ged. Pieterburen 16-5-1762, dagloner, overl. Pieterburen (diakoniehuis) 16-2-1829, zoon van Abel Tonnis Bulthuis en Dieuwertje Jans
tr. (ondertr. Winsum 2-5-1790)
 41. Ettje Harms Homan, ged. Baflo 23-2-1766, overl. Pieterburen (armenhuis) 20-3-1827, dochter van Harm Reintjes en Ebeli Homan
 42. Jan Aries Bakker, van Kommerzijl, bakker te Leens, overl. Groningen (Militair Hospitaal) 12-2-1814; tr. (2) Leens 12-2-1797 Etje Writzers, van Griescheloo onder Leens
tr. (1) Leens 7-10-1792 (hc Leens XLII e 3, 28-9-1792)
 43. Antje Folkerts, van Leens, overl. Leens 1795/1796; tr. (1) (hc Leens XLII e 2, 30-10-1782) Abel Freriks, tr. (2) Leens 16-10-1785 (hc Leens XLII e 2, 30-9-1785) Willem Wolthuis
 46. Menne Reinders Boikema, geb./ged. Westernieland 28-1/2-2-1766, overl. na 1826, zoon van Reinder Alles Boikema en Jantje Mennes
tr. Westernieland 14-11-1790
 47. Hilje Luitjes, geb. Warffum 18-1-1767, overl. Westernieland (huis nr. 20) 18-3-1826, dochter van Luie Harms en Trijntje Goeytjes Noor
 48. Jan Jans Pelker, geb. Bonda (Ostfriesland), overl. Midwolda 2-2-1802; tr. (2) (ondertr. Westerlee 2-3-1788) met Zwaantje Fiebes, weduwe van Jacob Meinderts
tr. Midwolda 9-11-1782
 49. Pieterke Epkes, geb./ged. Eexta 8/15-8-1756, begr. Midwolda 24-10-1786, dochter van Epke Waalkes en Lutgert Koerts
 50. Harm Remkes Dorenbos, geb. Heveskes 11-8-1761, dagloner, overl. Heveskes (huis nr. 19) 23-6-1820, zoon van Remke Harms (Dorenbos) en Frouke Willems
tr. Heveskes 20-5-1787
 51. Hilje Jacobs, geb. Hellum 24-9-1758, overl. Heveskes (huis nr. 19) 9-8-1826, dochter van Jacob Jannes en Remke Jacobs
 52. Johan Christiaans Wis(se)man, arbeider te Lemgo
tr.
 53. Anna Christiaans
 54. Tonnis Coerts de Roos, uit Írlinghausen (Lippe), geb. ca. 1762, arbeider, overl. Borgsweer (huis nr. 17) 24-11-1825
tr. (3e procl. Finsterwolde 8-3-1789)
 55. Trijntje Harms, van Finsterwolde, geb. ca. 1760, overl. Borgsweer (huis nr. 18) 3-1-1827
 56. Paulus Luies, van Kloosterburen, smid, begr. Middelstum 2-7-1798, zoon van Lue Ames en Jantje Pieters Toppen
tr. Middelstum 6-5-1781 (hc Middelstum XLV c 1, 17-4-1781)

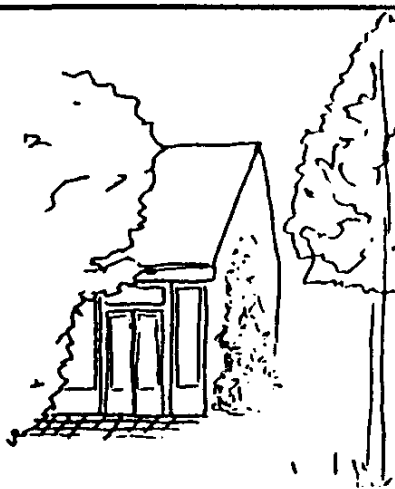
57. Pieterke Ypes Muntingh, ged. Kloosterburen 21-4-1754, overl./begr. Middelstum 31-7/5-8-1808, dochter van Ipe Munting en Geertien Geerts (op Bocum te Kloosterburen)
58. Having Wybes Dijkema, ged. Oterdum 6-3-1750, ijzersmid, overl. Lellens 14-6-1824, zoon van Wijbe Havinks en Tiaake Jannis
tr. Lellens 13-2-1785
59. Kornelske Lucas Veldhuizen, ged. Lellens 23-1-1763, overl. Lellens 21-10-1851, dochter van Lucas Tobias en Geessien Hindriks
60. Hijbel Jans Meter, van Usquert, geb. ca. 1755, turfmeter te Usquert, overl. Usquert (huis nr. 91) 13-10-1829, zoon van Jan Hijbels en Martjen Jacobs
tr. (ondertr. Usquert 27-10-1776)
61. Trijnje Aeilkes, ged. Middelstum 18-11-1753, overl. Usquert (huis nr. 91) 27-8-1832, dochter van Aeilke Berents en Jantje Claesen
62. Garbrand Jacobs Bolhuis, ged. Usquert 19-10-1766, smid te Loppersum, overl. Loppersum 31-10-1803, zoon van Jacob Heines en Anje Garbrands; tr. (1) (hc Loppersum LIV b 1, 18-5-1793) Ritske Harkes
tr. (2) (ondertr. Loppersum 10-10-1795, attestatie van Usquert naar Loppersum 1-11-1795; hc Usquert L c 4, 8-10-1795)
63. Trijntje Geerts Luurtsema/Luirsema, geb./ged. Usquert 19/25-10-1767, overl. Usquert (huis nr. 137) 20-6-1853, dochter van Geert Meertens Luirsema en Harmke Pieters; zij tr. (2) (ondertr. Loppersum 11-5-1806) Harm Cornelis Knol, geb. ca. 1774, van Middelstum, herbergier, overl. Usquert (huis nr. 96) 11-6-1849, zoon van Kornelis Arend Knol en Aafke Harms

ADVERTENTIES

Te huur:

**Luxe vakantiewoning te Een.
Gunstig gelegen tussen de archieven
van Assen, Groningen en Leeuwarden.
Vanaf f 250,- per week.**

**Fam. J. Hofman,
☎ 0594 - 503 926 (niet op zondag)**

Sommige boeken zijn onmisbaar bij historisch onderzoek. Daartoe rekenen we zeker de Bibliografie van Groningen, dat sedert 1983 inzicht geeft in publicaties in en over Groningen. Daarnaast is in onze boekhandel in Haren en Groningen (Zwanestraat) een uitgebreide afdeling Groningana aanwezig.

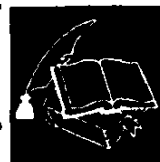
b o e k h a n d e l

Boomker & Savenije

Rijksweg 205 9732 BH Haren (Holland)
Zwanestraat 41-43 9712 CK Groningen (Holland)
Oude Kijk in 't Jatstraat 19 9712 EA Groningen (Holland)

Nieuwe boeken: Verschenen of nog te verschijnen

onder redactie van Eilko van der Laan

H. Booy. Van Cruptorix tot Kropswolde.

2000 jaren geschiedenis van een dorp, zijn bewoners en de kerk.

Groningen, 1996. Uitg. Regioprojekt. ISBN 9050280757 f 29,95 168 pagina's, geïllustreerd.

L. Gardner. Bloodline of the Holy Grail.

The Hidden Lineage of Jezus Revealed. Shaftesbury, 1996. 448 pagina's. ISBN 1852308702 Ca. f 55,= Uitg. Element, geïllustreerd.

Laurence Gardner had toegang tot veel Europese adellijke en koninklijke archieven, normaal gesloten voor onderzoekers. Gardner beweert met bewijzen te kunnen staven, dat Jezus gehuwd is geweest en dat zijn nazaten tot op de dag van vandaag terug te vinden zijn in vele adellijke geslachten.

Een controversieel onderwerp, reden om het de lezers van HuppelDePup niet te onthouden.

Den Ham en Fransum door de jaren heen.

Bedum, 1996. Uitg. Profiel. ISBN 9052941378, gebonden, 98 pagina's met foto's, afbeeldingen, registers op familie- en geografische namen en een lijst van intekenaren. Intekenprijs: f 40,=, verkoopprijs: f 50,=

Evenals de volgende twee titels een deel in de succesvolle reeks van dorpsgeschiedenissen.

Historie van Usquert.

Bedum, 1996. Uitg. Profiel. ISBN 905294136x, gebonden, 170 pagina's met vele foto's en illustraties plus een register op namen. f 56,50

Garsthuizen rond het Binhoes.

Bedum, 1996. Uitg. Profiel. ISBN 9052941424, gebonden, 250 pagina's met zeer veel foto's en afbeeldingen. Lijst van de intekenaren.

Zeer uitvoerige geschiedenis van een kleine plaats.

Gids voor genealogisch onderzoek in Nederland.

Uitg. De Europese Bibliotheek, ISBN 902886279x, 160 pagina's, gebonden. f 49,50. Samengesteld door vier archivariissen: W.F.M. Ahoud, J. den Draak, E.C. Straatsma en P.W. van Wissing.

Heruitgave van H. Brouwer's 'Geschreven Verleden' van 1946, maar totaal herzien en uitgebreid met een extra hoofdstuk, tientallen nieuwe bronnen enzovoorts.

G.N. Schutter. Borgen en Hofsteden in en rond Hoogezand-Sappemeer. Uitg. Historische Vereniging Hoogezand-Sappemeer. ISBN 9052941416.

In de 17e en 18e eeuw ontstonden prachtige borgen en hofsteden bij Hoogezand en Sappemeer, gebouwd en aangelegd door welgestelde families, die het stadsleven ontvluchtten.

Mr. Schutter verhaalt op een prettige manier over de behuizingen en hun bewoners, hun opkomst en teloorgang en wat heden ten dage nog rest van deze luthoven.

Gronings Historisch Jaarboek 1996.

Uitg. RegioProject, 1996. ISBN 9050280730, f 29,95

Nieuw jaardeel met interessante onderwerpen als: Wedderborg in 1530, C. Star Numan (1807-1857) en Groningse Kinderboeken uit de periode 1790-1850.

Nieuwe boeken in onze afdelingsbibliotheek

onder redactie van Menno de Lange

Gedenkboek van het K.N.I.L. 1911 - 1961 (geschonken door *Dhr. W. Aldershof*)

Kwartierstaat van Johanna Maria Frederika Modderman, door L.A. van der Woerd, 1996.

Dubbelparenteel Timmer - van Duinen en Klapper - de Groot, door Jos G.M. Timmer, 1996. (Aanvulling op: "Zwerven door de Ommelanden", zie Huppeldepup 1996 nr. 3).

Gens Data 1983 - 1992 (in de eerste jaargang verschenen onder de titel 'Stambomen en computers') (geschonken door *Dhr. H. Hartog*).

Wapenboek van den Nederlandschen Adel, door J.B. Rietstap, 1883-1887, twee delen (zonder platen) (geschonken door *Dhr. F. Renssen*)

Stam- en Wapenboek van aanzienlijke Nederlandsche familiën, door A.A. Vorsterman van Oyen, 1885-1890, drie delen (zonder platen) (geschonken door *Dhr. F. Renssen*).

Alle schenkers: **hartelijk dank.**

Tips

Tip 1: Het Rijksarchief Groningen heeft een nieuwe folder uitgegeven over de kerkarchieven en beschrijft daarin wat de genealoog daarin kan vinden.

Tip 2: Denkt u eraan om bij correspondentie met de redactie, het secretariaat, een medegenealoog etc. een postzegel voor ant-woord bij te sluiten ?

Tevens: Een bedankje, voor een antwoord of een bewezen dienst, in de vorm van bv. een telefoontje of een ansicht is natuurlijk altijd leuk.

(Idee postzegel: Mededelingenblad Zaanstreek - Waterland)

Samenvatting lezing 14 mei 1996: Ommelander adel in de late Middeleeuwen

door Redmer Alma, G. van der Molenstraat 19, 9953 SK Bafla

Voor genealogen heeft de term adel altijd een wat magische klank; voor sommigen is het zelfs het doel van hun hobby: bewijzen dat hun familie 'eigenlijk van adel' is. Men hoopt dan dat op het moment dat dat vaststaat, bestaande genealogieën de familie generaties ver terugvoeren, liefst tot Karel de Grote.

De praktijk is helaas anders. Adel vormde door de eeuwen heen niet zo'n vast omsloten groep als de Nederlandse adel tegenwoordig. Ook per gebied verschilde het sterk op welke gronden men als adellijk beschouwd werd. Soms is voor adeldom noodzakelijk dat er een adelsbrief verleend is (zoals in het geval van de huidige Nederlandse adel), soms worden eisen gesteld aan de levenswijze of woonplaats, enz. Kenmerkend voor de adel in bijna alle tijden en landen is echter de afkomst en het koesteren van bepaalde deugden en waarden die men verbindt aan de adellijke status (bijv. een sterk besef van eer, zo nodig met geweld te verdedigen). Daarbij moet men bedenken dat adellijke geboorte een rekbaar begrip is. Families komen op en kunnen in de loop der tijd als adellijk beschouwd worden. Ook kan men door genealogische ficties (niet altijd bewuste vervalsingen) in aanzien stijgen.

De Ommelander adel in de late middeleeuwen (de hoofdelingen en hun nauwe verwanten) verschilt in dit opzicht niet van adel elders. Om dat vast te stellen was diepgaand genealogisch onderzoek nodig, want goede genealogieën over deze families bestaan helaas bijna niet.

Het bedrijven van genealogie in de periode vóór 1600 verschilt nogal met onderzoek in later tijd. Veel genealogische bronnen ontbreken en daarom moet dat wat wel overgebleven is veel nauwkeuriger beschouwd worden. De naamkunde is daarbij van groot belang. Ook vóór 1600 werd natuurlijk vernoemd zodat het voorkomen van bepaalde voornamen een aanwijzing kan vormen voor familierelaties. Zo duidt de naam Coppen op een relatie met de familie Jarges, Theso met Huinge, Wigbolt met Wigboldes, Andolf met Nittersum enz. Ook volledige vernoemingen komen vóór 1600 voor: Reint Huinge had een zoon Geert Lewe (die zijn zoon weer Reint Huinge noemde), Hidde Tamminga had een zoon Onno van Ewsum (wiens nageslacht Van Ewsum bleef heten) en Johan Hubbel-ding werd door zijn zoon Berent ten Holte stamvader van de Ten Holtes te Zeerijp. Maar er zijn ook verschillen waar de genealoog op bedacht moet zijn; ik noem hier slechts enkele. Tot in de zestiende eeuw waren veel vrouwsnamen niet te onderscheiden van mansnamen: een vrouw kon rustig Johan, Hindrick, Hillebrant of zelfs Cornelius heten. Vormen als Jantien/Jantje/Johanna, Hindrickje, Hilbrantje of Korneliske komen pas in de tweede helft van de 16e eeuw op. Vernoeming van mannen (kleinzonen, neven e.d.) naar vrouwen (grootmoeders, tantes) of andersom kwam ook veel vaker voor dan later. Toch zijn vrouwen wel vaak herkenbaar in laatmiddeleeuwse bronnen, omdat hun achternaam meestal in de tweede naamval staan: Johan Backer is bijv. een man, maar Johan Backers zal in veel gevallen een vrouw zijn. Bij patronymen werkt dit ezelsbruggetje natuurlijk niet, en de herkenning wordt nog bemoeilijkt omdat echtgenotes in de regel hun mans naam dragen: Hindrick, de vrouw van Johan Peters, zal doorgaans voorkomen als

Hindrick Jansen of, in het eind van de 16e eeuw, ook wel als Hindrick Peters. In de vernoeming is nog een groot verschil: in de regel vernoemde men geen levende familieleden. In de lezing noemde ik als voorbeeld het gezin van Reneke Elema (1510-1583), waarvoor ik naar het bekende *Familieboek Elema* van F.R. Elema verwijs. Voor genealogen is dat een belangrijk punt, want het betekent dat men in het geval van een grootvader die in de negentig geworden is, doorgaans geen gelijknamige kleinkinderen zal aantreffen. Andersom kan de regel aanwijzingen geven over de overlijdensdatum van een persoon naar wie vernoemd is: die zal in de meeste gevallen overleden zijn vóór de geboortedatum van het vernoemde kind. Tot 1600 vond ik slechts enkele uitzonderingen op deze regel. Het zou interessant zijn om te weten wanneer men wel naar levende familieleden begon te vernoemen. Ik nodig de lezers graag uit om het antwoord op deze vraag te vinden en ben benieuwd naar reacties.

Een andere hulpwetenschap die onmisbaar is voor de genealogie vóór 1600, is de heraldiek. Zoals iedere genealoog inmiddels wel zal weten, is het voeren van een wapen geen aanwijzing voor adeldom. Toch is de heraldiek voor het onderzoek naar de Ommelander adel van groot belang, omdat het voeren van eenzelfde wapen op verwantschap in de mannelijke lijn kan duiden. Door een zgn. breuk (een kleine toevoeging of afwijking in een wapen) kon een wapenvoerder een speciaal aspect van zijn status aanduiden, bijv. dat hij geestelijke was of tot een jongere tak van de familie behoorde. Ook hiervan heb ik in de lezing verschillende voorbeelden gegeven.

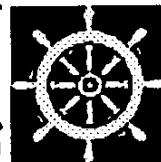
In deze samenvatting heb ik omwille van de ruimte de geschiedenis van de Ommelander adel, zoals ik die in de lezing schetste, achterwege gelaten. Ik verwijs de lezer daarvoor graag naar mijn artikel 'De Ommelander adel in de late middeleeuwen' in het tijdschrift *Virtus* 2 (1994/1995) 23-33, aanwezig op het Rijksarchief of in kopie bij de redactie van *Huppeldepup* te verkrijgen.

Uitgave van het Doornbos-boek

Binnen enkele jaren, waarschijnlijk in de loop van 1998, zal het eerste van in totaal vier Doornbos-boeken (en naamsvarianten hierop) verschijnen. Dit eerste deel zal die geslachten omvatten die reeds vóór 1811 in het bezit waren van deze achternaam en bovendien van oudsher afkomstig uit de provincie Groningen; deze families zullen voor zover mogelijk tot op de huidige dag worden beschreven. Op dit moment zijn er gegevens verzameld tot ongeveer 1900, deels nog wat verder. Het eerste deel zal circa 600 pagina's bevatten en minimaal 250 foto's. In dit boek wordt onder meer een inleiding van zo'n 100 pagina's opgenomen, geschreven door tien bekende en minder bekende historici. De prijs zal f 125,- bedragen; het boek is ingebonden.

Ieder die informatie kan verstrekken over het reilen en zeilen van Doornbossen uit de periode van na 1900 tot heden, en/of kenbaar wil maken dat hij t.z.t. een exemplaar wil bestellen, wordt verzocht een briefje (met ingesloten één postzegel voor antwoord) te sturen naar onderstaand adres. U zult daarop de nodige informatie en een vragenlijst ontvangen.

W.G. Doornbos, Mudaheerd 24a, 9737 SW Groningen

In het vorige nummer van HuppelDePup was een enquête bijgesloten, waarvan we 212 exemplaren (40 % van ons ledenbestand) terug mochten ontvangen. Het bestuur bedankt alle inzenders voor hun medewerking.

De uitgebreide resultaten zijn door belangstellenden in te zien op de volgende afdelingsbijeenkomsten, maar we willen u alvast een samenvatting van de voornaamste resultaten laten zien.

Van de 212 ontvangen enquêtes kwamen 114 uit de regio, 80 daarbuiten en van 18 is het niet bekend.

- Het gemiddelde aantal jaren dat men aan genealogie doet ligt bij onze afdeling vrij hoog: 15,9 jaar. Degene die er het kortst aan doet is 6 maanden bezig, de ware kampioen werkt al 62 jaar aan genealogisch onderzoek.
- De redenen om met genealogie te beginnen lopen sterk uiteen. Via kennis of familielid kwamen 92 leden (43 %) in aanraking met de genealogie; 40 leden (19 %) startten op basis van eigen interesse; 18 leden (8%) zijn begonnen na het zien van een Teleaccursus en 15 leden werden 'aangestoken' door andere genealogen. Iedereen doet aan (eigen) familieonderzoek, vaak gecombineerd met streekgeschiedenis (49 leden) of heraldiek (11 leden). Er zijn 20 leden die t.z.t. een boek willen uitgeven.
- 20% (42 leden) verzamelt slechts de DTB/BS gegevens, 79 % (168 leden) zoekt ook in kranten, memories van successie, notarieel archief, verzamelt huwelijkscontracten, onroerend goed akten, familie/historische foto's enz.
- Naar welke archieven gaat men zoal regelmatig? Naar Rijks- en gemeentearchieven (208 leden), streekarchieven (79), NGV-centrum (75) en CBG (110). Andere instellingen die bezocht worden zijn o.a. bibliotheken, musea, kerkhoven, kadaster en waterschapsarchieven.
- De vraag "naar welke families is u deskundig" werd door 181 leden (85 %) beantwoord. Deze vraag leverde bijna 500 verschillende familienamen op. We zijn ons nog aan het beraden wat we met de resultaten hiervan kunnen doen. U hoort hier nog over.
- Meer dan de helft van de leden is ook nog lid van een andere (aan genealogie verwante) vereniging en 19% (40 leden) is ook bijkomend- / gezinslid van een andere NGV afdeling. Friesland, Drenthe en Twente scoren daarbij het hoogst.
- Gens Nostra wordt door 96 % (204 leden) van de inzenders gelezen, 24% (51) leest Ons Erfgoed en De Nederlandsche Leeuw wordt door 11 % (23) gelezen. Er zijn 57 leden (27 %) die drie of meer genealogische tijdschriften lezen.
- 25 leden gaven aan bestuurslid te zijn bij een genealogische, historische of aanverwante vereniging.
- Tot onze grote vreugde zijn er 31 leden die wel bereid zijn één of meer taken in de afdeling te vervullen, t.w. klapperen (13), houden van lezingen (2), begeleiden beginners (6), redactie HuppelDePup (1), werkgroep computers (9), commissielid (4), informant in Zuid-Holland (1), typewerk voor verenigingsblad (1), onregelmatige hand- en spandiensten (1). Eén lid gaf zich zelfs op voor 4 taken. Mensen, bedankt! Het bestuur neemt contact met u op. Nieuwe aanmeldingen blijven uiteraard van harte welkom !

- Bijna de helft (47 % ; 100 leden) van de inzenders zei dat ze deel nemen aan afdelingsactiviteiten, hiervan komen 19 leden altijd. Bijna 52 % (110 leden) bezoekt de afdelingsbijeenkomsten niet. Circa 1 % heeft deze vraag niet beantwoord. De reden om niet te komen loopt uiteen van vervoersproblemen (14 % ; 15 leden; neemt u eens contact op met het bestuur, mogelijk is er met een buurtgenoot wat te regelen), afstand (53 % ; 58), te druk (37 % ; 41) en leeftijd/gezondheid (15 % ; 16).
- De vraag naar suggesties voor lezingen werd ingevuld door 23 mensen. Het bestuur bekijkt of bepaalde suggesties in acties kunnen worden omgezet.
- Op de vraag welke nieuwe activiteiten door het bestuur moeten worden ontwikkeld, gaven 38 leden aan ondersteuning met genealogische computerprogramma's als een nieuwe activiteit te zien. Het bestuur heeft inmiddels een werkgroep opgericht, die o.m. contact zal opnemen met leden, die ondersteuning wensen. Een andere activiteit die bij de inzenders (35) hoog in het vaandel staat, is het begeleiden van nieuwe (onervaren) leden. Het bestuur komt binnenkort met een initiatief t.a.v. de opvang en introductie van nieuwe / beginnende leden. Er zijn 27 leden die pleiten voor een regelmatig bezoek aan het Verenigingscentrum te Naarden. Ook deze suggestie zal het bestuur op korte termijn in daden omzetten.
- Onze afdelingsactiviteiten worden door 159 leden (75 %) als goed beoordeeld. Matig worden ze door 4 leden (2 %) gevonden, terwijl niemand ze slecht vindt. Kritiek is er t.a.v. het niet begeleiden van nieuwe en onervaren leden. Deze vraag werd door 49 leden (23%) niet beantwoord. Vaak met als reden: geen oordeel, ben pas lid; geen mening, ik kom nooit (gezien de afstand).
- Over de vraag hoe men ons afdelingsblad HuppelDePup vond gaven 183 leden (86 %) een positief antwoord. Matig wordt ons blad door 12 leden (6 %) gevonden. Niemand vindt ons blad slecht. Suggesties voor verbetering hebben 31 leden (15 %). Twaalf daarvan vinden de naam niet echt geweldig. Omdat er nog steeds geen betere namen binnengekomen zijn, gaan we op dit punt (voorlopig) niet weer in. Verdere tips: Tips voor de genealogische praktijk (inzendingen zijn welkom), beknopt verslag van lezingen (staan er regelmatig in), (nog) meer aandacht voor genealogie vòòr 1800. Verder vond men dat het een kwartaalblad moest worden en er meer pagina's in moesten. Hierop kunnen we alleen maar zeggen dat we proberen de inhoud zo gevarieerd mogelijk te houden, dus voor elk wat wils. Met (de laatste tijd) 28 bladzijden zijn we al één van de dikste bladen en meer pagina's, evenals vaker uitgeven, gaat ons budget te boven.
- Er zijn 41 leden (19%) die (te zijner tijd) wel boeken, publikaties e.d. aan de vereniging willen schenken. Het bestuur zal deze personen benaderen.
- Van de inzenders hebben 175 leden (83 %) geen klachten over bepaalde diensten van de NGV. Van de 19 leden, die klachten hebben over de NGV, maken 15 leden ook daadwerkelijk gebruik van deze diensten. De kritiek spitst zich deels toe op de te beperkte openstelling van het Verenigingscentrum. Oplossing: ruimere openingstijden, inzet van banenpoolers, liefst leden; een fax aanschaffen, dan is men wel bereikbaar, maar niet storend. Het Centraal Namenregister vindt men tijdrovend. Oplossing: met voorrang het systeem automatiseren. De bij het jubileum uitgereikte index op Gens Nostra is een stap in de goede richting.
- Van de 212 inzenders willen 85 (40 %) Gens Nostra ongewijzigd laten. Deze

vraag is door 31 leden (15 %) niet ingevuld. De overige 96 leden (45 %) kiezen voor één of meer van de in de enquête genoemde alternatieven of komen zelf met suggesties. Zo zijn er bv. 56 leden, die kiezen voor een splitsing in een mededelingenblad en een kwartaalblad voor genealogische artikelen.

- Behoeftte aan informatie over lidmaatschappen, diensten en/of het Verenigingscentrum hebben 65 leden (31 %). Het bestuur zal in deze informatiebehoefte voorzien.
- De computer wordt door het merendeel van de leden (154; 73 %) voor genealogie gebruikt; 58 leden doen dat niet en hiervan zijn 39 leden het ook niet van plan vanwege de leeftijd, of omdat een ander de gegevens voor hen verwerkt; 52 leden zijn aangesloten bij de afdeling computergenealogie.
- 24 leden zijn in het bezit van een modem.
- 22 leden zeggen een micro-fiche-leesapparaat te gebruiken.
- 14 leden maken nog van andere apparatuur gebruik, zoals een scanner, fototoestel, draagbare computer of cd-rom.

Tot zover een selectie uit de onderzoeksresultaten. Aan uw opmerkingen en suggesties wordt gewerkt en ook zijn er werkgroepjes opgericht om beginners in de genealogie en de computer te begeleiden. D.m.v. resultaten van de enquête hopen we als bestuur (nog) beter te functioneren en ook de leden meer bij de organisatie te kunnen betrekken. Wij blijven open staan voor verdere (opbouwende) kritiek.

Nieuws van de archieven

Op het Gemeentearchief van Groningen zijn een aantal nieuwe klappers en archiefbestanden beschikbaar gekomen voor het publiek.

Op microfiche zijn de gezinskaarten uit de periode 1920-1939 in te zien. Via de gezinskaarten kan men de periode tussen het bevolkingsregister (tot 1920) en het begin van de persoonskaarten (vanaf 1939) overbruggen.

Verder is er een klapper op de Registers der lijcklakens (GAG, Archief Diakonie der Hervormde Kerk (toegang 252), inv. nrs. 954-961) gemaakt. Hierin staan over de jaren 1749-1758, 1768-1767 en 1781-1792/93 de namen van de personen vermeld, voor wie bij een der Groninger kerken een lijklaken is gehuurd. Voor de Nieuwe Kerk loopt de klapper door tot 1811.

Tenslotte is een klapper op de eerste delen van RA III a (ook bekend als Diarium Alting, over de periode 1554-1594) op de studiezaal te raadplegen.

Op het Rijksarchief te Groningen gaan de inventarisatie-werkzaamheden gestaag door. Naast het beschikbaar komen van nieuwe toegangen wordt een groot aantal oude toegangen herzien. Zo zijn de Oud-Rechterlijke Archiven (voorheen toegang 140) nu allemaal vervangen door een nieuw toegangsnummer en nieuwe inventarisnummers (toegangen 730 t/m 735). Selwerd en Sappemeer is nu toegang 730, beide Oldambten 731, Wedde en Westerwolde etc. 732, Fivelingo 733, Hunsingo 734 en het Westerkwartier 735.

Verder zijn een aantal familie- en persoonlijke archieven geïnventariseerd. Bij de familiearchiven vallen de namen Sichterman, Alberda, Stegnerus en Van Panhuys op.

(Bron: Informatie Rijksarchief Groningen, Toegangen jan.-juli 1996)

Vragen en antwoorden

onder redactie van Thijs IJzerman

Deze rubriek is bedoeld voor specifieke vragen op genealogisch gebied in de provincie Groningen en in Noord-Drenthe en voor algemene vragen van genealogische aard. Voor deze rubriek gelden enkele "spelregels":

- Formuleer uw vraag zo bondig mogelijk.
- Per inzender wordt in deze rubriek niet meer dan drie vragen per keer behandeld. Indien u meer dan drie vragen instuurt dan worden deze 'uitgesmeerd' over meerdere afleveringen.
- Als er een antwoord komt of u weet het antwoord op een vraag, stuur deze dan niet aan de vragensteller(sten) maar aan de samensteller van de vragenrubriek via het algemene redactie-adres zoals vermeld op de binnenkant van de koft van HuppelDePup. Graag altijd voldoende porto voor antwoord bijvoegen. Op deze manier kunnen ook andere lezers profiteren van de antwoorden.
- Wanneer u uw vraag of antwoord met behulp van een tekstverwerkings-programma heeft opgesteld, kunt u de redacteur van deze rubriek een hoop tikwerk besparen door uw vraag/antwoord op een diskette of floppy op te sturen. Teksten graag in WP 5.x of ASCII en een uitdraai of print bijvoegen. U krijgt uw diskette/floppy z.s.m. terug.
- De redactie behoudt zich het recht voor om uw vragen in te korten of te herformuleren.
- Het is niet de bedoeling dat de redactie op zoek gaat naar het antwoord, dat moet van de lezers komen.

Antwoorden

1996/23 SLAGTER

Van de heer M.J. Wieringa te Uithuizermeeden werd een fragment genealogie ontvangen van Harm Thiessens Slagter, geb. 31-5-1827. Helaas ontbrak de tijd om dit over te typen. Wij hopen dit een volgende keer te publiceren. Belangstellenden die niet kunnen/willen wachten, kunnen een kopie opvragen bij de redactie. (denk aan antwoordporto).

Naar aanleiding van de kwartierstaat Schipper in HuppelDePup sept. 1995, door A. Veldhuis, ontving deze een (anderhalve bladzijde) lange brief met aanvullingen van Dhr. K. Bijsterveld uit Groningen, met bewijsvoering ervan. Wegens ruimtegebrek is dit antwoord (nu) niet geplaatst. Belangstellenden kunnen ook van deze aanvulling een kopie opvragen bij de redactie.

Vragen

1997/1 JANS/GEERTTS/POT

Voor een Nieuw-Zeelands contact zoek ik de kwartieren van het echtpaar Jurjen Jans, tr. 2. (hij was weduwnaar, eerder huwelijk niet bekend) Winschoten, 25-05-1785 Antje Geerts. Hun dochter Hemmigjen (ged. Winschoten, 11-01-1789) noemde zich later Pot.

P.J.C. Elema, Groningen

1997/2 HEIJEN

Wie beschikt over gegevens van een familie Heijen? De betovergrootmoeder van de vragensteller was Margaretha Johanna Heijen (1831-1901), overleden te Groningen. Zijn er nakomelingen van haar woonachtig in de provincie Groningen of elders in den lande?

Eric Diekerhof, Rotorua, Nieuw Zeeland

1997/3 BROUWER/HARMS

Steffen Jans Brouwer is volgens huwelijkscontract getrouwd op 23 mei 1745 te Beerta met Aeltjen Harms, van wie doop- en overlijdensdatum onbekend zijn. Dit echtpaar liet 4 kinderen na: Trijntje, ged. 18-3-1746; Jan Steffens, ged. 26-10-1749; Geertien, ged. 25-11-1753 en Geertien ged. 20-11-1757. Allen gedoopt te Beerta.

Gevraagd plaats en datum doop (Beerta ?) en overlijden Steffen Jans Brouwer.

Ph.G. Brouwer, Terschelling-West

1997/4 HOVEN

Wie weet meer over de herkomst van Harm Nicolaas Hoven en Trientje van der Heiden. Volgens huw. acte van dochter Grietje in 1897 waren zij reeds overleden.

Wie heeft ook gegevens over de naam Hoven ?

(Opmerking redactie: raadpleeg de huwelijksbijlagen van het huwelijk van Grietje en heeft u al bij de contactdienst geïnformeerd ?)

F. Beijert, Hoor

1997/5A BRONGERSMA

Bronger Brongersma eigenerfde in Den Ham 1606, is dat dezelfde als Bronger Brongersma, Secretaris van Kollum in die periode ?

Anje G. Bousema-Valkema, Hoevelaken

1997/5B STOLLINGA/STULLINGE/WOLTERS

In mijn genealogische gegevens komt voor Hans Stollinga, *1550/60, wonende te Burum Fr. overleden rond 1621/22 te Burum, getrouwd rond 1589 met Griet Minnesdr. In 1607 is hij volmacht voor Burum in de Grietenie Kollum.

Vraag: is hij soms verwant aan Durt Stollinga op de Hoogemeeden, die waarschijnlijk een nazaat was van Wolter Stullinge soen, Johan, die in 1540, 73 grasen land gebruikte op de Hooge/Lagemeeden vlg. Om.Arch nr.39. (Durt Stollinge vlg. Pathuis no. 2161 overleden te Groningen Anno 1621) ?

Hans Stollinga's naam werd soms ook als Stullinge geschreven.

De stiefdochter van Hans Stollinga, Corneliske Cornelisdr., trouwde rond 1603 met Valck Wolters, boer op de Hoogemeeden, (zie hieronder) dus contact was er wel tussen beide plaatsen.

Valck (Falck) Wolters huurde van 1604-1618 op de Hoogemeeden, 76-80 grasen land van de kloostergoederen. In 1617 werd het bedrag "voor memorie anetogen, geeft dan wel een jaar huur ten geschenke". (Rond 1616 overleed zijn vrouw Corneliske Corn.dr.)

In 1618 werd vermeld: "hiervan is in die vorige reeckeninge verantwoord, ergo, nihil". Graag uitleg wat hiermee werd bedoeld ?

Van 1619 t/m 1628 vond ik over Valck Wolters in de rekeningen van de kloostergoederen geen aantekeningen. Van 1629 tot 1635 werd vermeld dat Valck Wolters en zijn 2de vrouw Abeltjen Jans, 29 grasen land gebruikten. In 1630 bij de Schatregister verponding werd hij aangeslagen voor 50 grasen hoogh en 30 grasen leech, op de Hoogemeeden als gebruiker en voor 25 grasen in Zuidhorn als eigenaar. Hieruit blijkt dus dat hij nog steeds die 80 grasen land gebruikt.

Graag een verklaring voor dit verschil tussen 29 en 80 grasen en voor het wel of niet gebruiken van die 80 grasen van 1619-1628.

Valck Wolters heeft een broer Gerloff Wolters die 66 grasen kloosterland gebruikt op Den Ham. Gerloff leeft nog in 1644.

Wie weet of zij broers zijn van Tonnis Wolters op de Hoogemeeden, overleden (zie Pathuis, Gron. Gedenkw.heden no. 2152) op 16-3-1653 te Hoogemeeden. Deze was een zoon van Wolters Tonnis, die overleed op 3-6-1615 (no. 2146 Pathuis).

Anje G. Bousema-Valkema, Hoevelaken

1997/5C DIVERSEN

Van mevr. Bousema ontvingen wij nog een aantal algemene vragen. Wie helpt haar aan een antwoord ?

Wat betekent:

- ad hunc actum ?
- beneficium L. duire C. de errore calculi ?
- Convent velleiani ?
- "sangen laken" en "hieling" bij een boedelinventaris in 1614?
- In 1595 kocht iemand een **gerechtelijke** 1/11 part van een State ? Wat betekent dit gerechtelijke?
- Hoe ver gaat de betekenis v.h. woord zoonsluiden ?

Bij een huwelijk moest altijd de naam van de vrouw ingebracht worden met het oog op een geschenk, te betalen aan de rentmeester. Bij Valck Wolters, mijn voorvader, die sinds 1604 kloostergoederen gebruikte op de Hoogemeeden, gebeurde dit niet bij zijn eerste vrouw Corneliske Cornelisdr, met wie hij rond 1602-4 trouwde. Kan het er iets mee te maken hebben dat Corneliske uit Kollum in Friesland kwam, of dat haar man Valck Wolters sinds hun huwelijk curator was over haar erfenissen ?

Vragen over Kloostergoederen:

Groningen: Jongens werden in de 16e, 17e en 18e eeuw meerderjarig op hun 25ste jaar. Konden zij vóór hun 25ste reeds Kloostergoederen inhuren ?

Op grond waarvan en op welke leeftijd werd iemand volmacht voor een Grietenie in Friesland ?

Friesland: Als ouders in 1621 voor hun 40/50-jarige dochter een vergoeding ontvangen voor cost cleren, schoenen ende boeyen, wat zou ik me dan voorstellen over die ' boeyen' ? R. Alma bevestigde mijn vermoeden op deze vraag, dat die dochter vermoedelijk krankzinnig was. Wie is er ook zo iets tegengekomen en kan mij er meer over vertellen ?

Anje G. Bousema-Valkema, Hoevelaken

Uw bijdrage voor het afdelingsblad van april 1997 ontvangt
de redactie graag vóór eind februari 1997

Bestuur

van de afdeling Groningen en Noord-Drenthe van de Nederlandse Genealogische Vereniging

Voorzitter

Ir. A. Daae, Jan Steenweg 8, 9761 HJ Eelde, 050 - 309 22 93

Vice-voorzitter

M.J. de Lange, Boraxstraat 120, 9743 VS Groningen, 050 - 577 63 75

Secretaris / plaatsvervangend afgevaardigde

C.M.W. Hessels, Prof. van Giffenweg 10, 9804 RV Noordhorn, 0594 - 50 22 05

Penningmeester / afgevaardigde

M.J. IJzerman, Sietse Veldstraweg 27, 9833 TA Den Ham (Gn), 050 - 403 13 59

Overige leden

J.W.H. van Campen, de Hop 4, 9301 PM Roden, 050 - 501 82 14

H.J.E. Hartog, Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen, 050 - 525 33 33 (D.I.P.)

A. Veldhuis, Dr. A. Plesmanlaan 75, 9269 PJ Veenwouden, 0511 - 47 58 98

ADVERTENTIE

Kopiëren doet u bij Copy Center...

...maar we kunnen ook:

- faxen • etiketten maken • vergroten
- verkleinen • snijden • nieten • vouwen
- inbinden • kleur kopiëren • plastificeren
- laserprinten • dubbelzijdig kopiëren
- overheadsheets maken • menu's maken
- textiel drukken • en nog veel meer.....

Breng- en haalservice
Schuitendiep 17,
9712 KD Groningen,
tel. 050-3185357

Doe het zelf & PC
Sint Jansstraat 21-23,
9712 JM Groningen,
tel. 050-3144371

RD 95 249

**Vriendelijk, veelzijdig,
vlug en voordelig!**

CENTER